

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Fecr Yayınları: 340

İSLAM'IN ÜZERİNDEKİ BEŞ GÖLGE

-Nesh, Recm, Köle ve Cariye, Ehl-i Beyt ve Hz. İsa'nın Dönüşü-

Prof. Dr. M. Zeki Duman

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj & Kapak
FCR

Baskı & Cilt
ŞAFAK MATBAACILIK
İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1515. Sk. No: 53
Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0312. 229 57 84
(Sertifika No: 16104)

1. Baskı: Aralık 2019

ISBN: 978-605-7570-48-2

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

İSLAM'IN ÜZERİNDEKİ BEŞ GÖLGE

-Nesh, Recm, Köle ve Cariye, Ehl-i Beyt ve Hz. İsa'nın Dönüşü-

Prof. Dr. M. Zeki Duman

ANKARA 2019

Prof. Dr. Mehmet Zeki DUMAN (1949-2013)

1949 Yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesi, Gümüştepe köyünde 93 muhaciri bir ailede 8 kardeşin en küçüğü olarak doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. Orta öğretiminin ilk bölümünü Sivas, ikinci bölümünü Kayseri İmam-Hatip Lisesi'nde 1969 yılında tamamladı. Aynı yıl, Eylül

ayında, hariçten fark dersleri sınavlarını vererek Kırşehir Atatürk Lisesi'nden lise diploması aldı.

30 Haziran 1973 tarihinde Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu. 1973-1977 yılları arasında dört yıl Kırklareli İmam-Hatip Lisesi'nde Meslek Dersleri Öğretmenliği ve Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 13 Nisan-31 Ekim 1975 tarihleri arasında Isparta'da kısa devre askerlik görevini tamamladı. 26 Haziran 1977 tarihinde Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'ne Tefsir Asistanı olarak atandı. 18 Nisan 1984 tarihinde Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Tefsir Bilim Dalında Doktor, 25 Kasım 1987 tarihinde Doçent, 11 Haziran 1993 tarihinde de Profesör unvanlarını aldı.

Hayatını Kur'an'ın emrinde, peygamber Efendimizin rehberliğinde İslam'ı yaşamaya ve bu şekilde yaşanması için halka anlatmaya adanmıştı. Akademik hayatının ilk basamağı olan doktora tezini, Kur'an-ı Kerim'in ışığında Müslümanların sosyal hayatına yön verecek olan "*Kur'an-ı Kerim'de Adab-ı Muaşeret*" isimle yaptı ve sonrasında bu eserini aynı isimle kitaplaştırdı. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması ve anlayarak yaşanması için, özellikle her yıl Ramazan ayı ve Kutlu Doğum Haftasında, hiçbir günü zayi etmeden konferanslar verdi, çağrıldığı yerlere üşenmeden giderek O'nu anlattı. İslam'ın Kur'an ışığında yaşanması için "*Kur'an ve Müslümanlar*" isimli eserini, Kur'an herkes tarafından anlaşılmalı ve yaşansın diye, altı yıllık çalışmasının ürünü olan "*Beyan-ı'l Hak, Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri*" isimli eserini halkın idrakine sundu.

Tıp fakültesi hocalarından da yardım alarak yapmış olduğu çalışması "*Kur'an-ı Kerim ve Tıba Göre İnsanın Yaratılışı ve Tüp Bebek Hadisesi*" isimli eseri 1991 yılında yayımlandı.

02 Ekim 2009 -31 Aralık 2012 tarihleri arasında bir dönem Fakülte Dekanlığı görevinde bulundu. Dekanlığı döneminde İFDEK (İlahiyat

Fakülteleri Dekanlar Kurulu)'in kurulmasına öncülük ederek başta Din Kültürü Öğretmenliği Bölümlerinin Eğitim Fakültelerinden alınarak tekrar İlahiyat Fakültelerine dahil edilmesi, Üniversite sınavlarında Din Kültürü sorularına yer verilmesi ve İlahiyat Fakültelerine LYS (2. basamak) ile öğrenci alınması konularında önemli adımlar atılmasını sağladı. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin hem fiziki şartlarında hem de kazandırdığı 15'in üzerindeki asistan kadrosuyla akademik çehresinde devrim yaptı. Bir dönem Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı olarak verdiği hizmetlerin ardından aynı fakültede Temel İslam Bilimleri Bölümü Tefsir Anabilim Dalı Başkanı olarak çalışmalarını sürdürmeye, ilim adamı olarak hizmet vermeye devam etti. Özellikle “Kuran'ın Nüzul Sırasına Göre Tefsiri Beyanu'l Hak” ve “Secavendi'nin Durak Hataları” isimli çalışmaları, alanında eşsiz ve çığır açıcı çalışmalardır.

İnanmadığı/yaşamadığı hiçbir şeyi kaleme almadı. “İslam'da Namaz ve Teheccüd” kitabında kendi ibadet hayatını yazdı.

Hem akademik, hem de sosyal alanda Allah'ın rızasını umarak, hem yurtiçinde, hem yurtdışında, Kelamullah'ı anlatma tekliflerini hiç reddetmedi, ücret tekliflerini ise hep reddetti. 28 Şubat'ın soğuk günlerinde, uyarılara rağmen haftada dört gün, farklı gruplarla (doktor, esnaf, akademisyen) yaptığı tefsir derslerine ara vermedi. Tefsir derslerini, kurucularından olduğu İlim Yayma Cemiyeti Kayseri Şubesi'ne taşıdı. İlim Yayma Cemiyeti Kayseri Şubesi yurt hizmetinin yanı sıra bu eğitim faaliyetleri ile diğer şubelere örnek oldu. Amacı ilim adamları ile halkı buluşturabilmektir. Bugün yurtlarından 750 öğrenci, eğitim faaliyetlerinden 1000'den fazla kişinin faydalandığı İlim Yayma Cemiyeti Kayseri Şubesi Yabancı Öğrenci Yurdu merhumun adını taşımaktadır. Cemiyetteki derslerine her mezhep ve meşrepten insanların katılımını öğrenmek onun için ayrı bir motivasyon kaynağı idi. Onun ilk adımlarını attığı bu Kuran yolculuğuna adanmışlığı ile örnek olduğu öğrencileri, sahiplenerek devam ettirdi.

Çok yönlü naif kişiliğinde güreşin/pehlivanlığın ayrı bir yeri vardı. Kendi güreşleri olsun, antrenörlüğünü yaptığı üniversite takımının olsun, güreşlerini anlatmaktan keyif alırdı. Ders anlatırken hâkim olamadığı gözyaşları ile tanınırdı. İnsan kanından baygınlık geçirmesine karşın, büyük küçük, hiçbir kurbanını başkasına bırakmazdı. Pa-

ra ve hesaptan çok hazzetmemesine rağmen kurduğu Fakülte Yardımlaşma Sandığıını, faizsiz borçlanma ve yardımlaşmanın bir örneği olarak, 20 yıldan fazla tek başına sürdürdü.

Yardım etmeyi sever, borç isteyeniyi geri çevirmezdi. Cömertliđi ve yardım severliği sözde değil amellerinde idi, evlatlarına 'babaların sevgisi gibi parası da tükenmez' derdi.

10 Temmuz 2013 tarihinde Ramazan'ın ikinci günü iftara bir saat kala, kırmızı ışık ihlali yapan bir sürücünün neden olduğu elim bir trafik kazasında Hakk'ın rahmetine kavuştu. Prof. Dr. Mehmet Zeki Duman evli ve üç çocuk babasıdır. O, fakültenin de 'Zeki Baba'sıydı...

KİTAPLARI

1- *Kur'an-ı Kerim'de Âdâb-ı Muâşeret*, (Doktora) Tuğra Yayınevi ve İpek Yayın Dağıtım, İstanbul, ilk baskı: 1982. Son baskı: Fecr Yayınevi 2018.

2- *Kur'an ve Tıbbâ Göre İnsanın Yaratılışı ve Tüüp Bebek Hadisesi*, Nil Yayınları, İzmir, 1990, 1991.

3- *Uygulamalı Tefsir Usulü ve Tefsir Tarihi I*, Erciyes Üniversitesi Yayınları, No: 40, Kayseri, 1992.

4- *Nüzulünden Günümüze Kur'an ve Müslümanlar*, Fecr Yayınevi, Ankara, 1996, 1997, 2006, 2010, 2013, 2016.

5- *Vahiy Gerçeđi*, Fecr Yayınevi, Ankara, 1997, 2017.

6- *Beş Sûrenin Tefsiri (Sosyal Muhteva Ağırlıklı)*, Fecr Yayınevi, Ankara 1999, 2010, 2012.

7- *Beyânu'l-Hak Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri*, (I-III), Fecr Yayınevi, Ankara, 2006, 2008, 2016 (2 cilt).

8- *Kur'an-ı Kerim'de Örtünmenin Sınırları*, İpek Yayın Dağıtım, İstanbul 2008.

9- *İslam'da Namaz ve Teheccüd*, Fecr Yayınevi, Ankara 2010, 2013.

10- *Cennet Evlerimizde (Arapçadan tercüme)*, 2015.

11- *Hakk'tan Halka Kelâmullah (Levh-i Mahfûz'dan Mushaf-ı Şerîf'e)*, Fecr Yayınevi, Ankara 2017.

(Prof. Dr. Mehmet Zeki DUMAN'ın çalışmaları, makaleleri, kitapları ile ilgili geniş bilgiyi www.zekiduman.com internet sitesinde bulabilirsiniz ve okuyabilirsiniz.)

TAKDİM

Merhum Mehmet Zeki Duman hocamızla ilk tanışmamız 3-5 Şubat 1995 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz I. Kur'an Haftası Kur'an Sempozyumu ile olmuştu. Kur'an İlimlerinin Meseleleri başlıklı III. Oturuma başkanlık etmişti kendileri. Mütevazılığı ve samimiyeti ile -inşallah aramızda ahirette de devam edecek- bir gönül bağının temellerini atmıştı. Aynı zamanda ümmetin başına dert olan yanlış algılarla mücadelesinin ilk ipuçlarını görmüştük o sempozyumda. Sait Şimşek hocanın Kur'an'da Nesh Problemi başlıklı tebliğini tebrik etmiş ve geçmiş alimlerden Suyuti'nin 21'e, Dihlevi'nin 5'e hatta 3'e kadar indirdiği ayetler üzerinde de ciddi çalışmalar yapılması gerektiğini ve Kur'an'da nesh olamayacağını dile getirmişti.

Hocamız ilminin zekatını hakkıyla veren nadir kişilerdendi. Bir tefsir profesörüne yakışacak sorumluluk ve çalışma azminin tebaruz ettiği ender ilim adamlarındandı. İlim adamlığı vasfının içini hakkıyla dolduran, kendini sürekli geliştiren profesör bir öğrenciydi adeta. Katı geleneksel zihniyetin donuklaştırdığı, her türlü yeni düşünce ve söyleme kapılarını kapatan İslam telakkisine karşı makul bir duruş sergileyen ve bu özelliğiyle kendi yaşitları arasında öne çıkan biriydi. Hatta görevini hakkıyla yapmayan meslektaşlarına yeri geldikçe sitem eder ve onları da harekete geçirmeye gayret ederdi. Çok acı bir gerçek olarak ondan duyduğum "*İlahiyatlarda, anlamak maksadıyla, Kur'an'ı baştan sona okumaya birçok tefsir profesörü var.*" sözünü asla unutamam.

Kur'an'ın hayatın her alanında var olması gereken bir kitap olduğunu, sadece hatim indirmek maksadıyla okumanın bir anlam ifade etmeyeceğini, hele hele diriler için gönderilen bu ilahi kelamın ölümler için okunmasının çelişkilerini kaleme aldığı *Nüzulünden Günümüze Kur'an ve Müslümanlar* isimli eseri yayınevimizden çıkan ilk kitabıydı. Şu an altıncı baskısı yapılmış olan söz konusu eserin birçok Müslümanın Kur'an'la arasındaki ilişkisini resmiyetten samimiyete dönüştürdüğüne inanıyoruz. Kur'an'ın anlaşılması için ömrünü bu yola adayan hocamızla frekanslarımız

uyuştuğu ve aynı dertlerle dertlendiğimiz için artık tüm çalışmalarını Fecr yayınlarına vermeye başlamıştı. Sırasıyla *Vahiy Gerçeđi*, *Beş Surenin Tefsiri*, *Beyanu'l-Hak Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri*, *İslam'da Namaz ve Teheccüd*, *Hakk'tan Halka Kelâmullah* ve *Kur'an-ı Kerim'de Âdâb-ı Muâşeret* sağlığındayken yayınevimiz tarafından okuyucuları ile buluşturulmuştu. En önemli çalışması olan *Beyanu'l-Hak Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri*, isimli eserinin yayımlanma süreci geciktiğinde bizi ihtar etmiş ve fakat eserin en güzel bir biçimde, en az hata ile çıkması için çabaladığımızı görünce yaşına ve hocalığına bakmaksızın özür dilemiş ve mütevazılığını bir kez daha göstermişti.

Elinizdeki bu kitap ise merhum hocamızın sağlığında kaleme aldığı fakat son halini vermeye ömrünün vefa etmediği en son eseridir. Bu çalışmasında, Müslümanlar tarafından yanlış anlaşılmış, adeta İslam'ın üzerinde bir gölge gibi duran, İslam düşmanlarının eline bir koz olarak verilen ve her fırsatta önümüze koydukları *Nesh*, *Recm*, *Köle* ve *Cariye*, *Ehl-i Beyt* ve *Hz. İsa'nın Dönüşü* konularından oluşan beş sorunu Kur'an perspektifinden açıklamaya çalışmıştır.

Eserin son halinin verilmesinde üstün gayret gösteren oğlu İsmail Serdar Duman'a, tashih ve redakte yönünden son okumasını yapan sevgili Tevfik Aksoy kardeşimize çok teşekkür ederiz.

Hocamızla aramızdaki güven ve samimiyetin kendileriyle de aynı şekilde devamını sağlayan muhtereme eği Suna Duman'a, sevgili oğulları İsmail Serdar Duman, Mehmet Akif Duman ve Abdullah Duman'a müteşekkir olduğumuzu belirtmek isteriz.

İlim ve tebliğ yolunda cürm-ü meşhud üzere bir trafik kazasıyla Rabbine kavuşan merhum Mehmet Zeki Duman hocamıza Allah'tan rahmet dileriz. Yetiştirdiği talebeleri ve en büyük miras olarak geride bıraktığı eserleriyle amel defteri hep açık kalacaktır.

Rabbim hepimize, ardından doğrulukla, iyilikle anılacağızımız, böyle güzel bir ömür nasip eylesin.

13.12.2019

Hüseyin NAZLIAYDIN
Fecr Yayınevi Editörü

*Tefsir sahibi bir ilim adamı bilinç ve sorumluluğu ile
tüm yapmak istediğimiz, Nesh, Recm, Köle ve Cariye, Ehli Beyt ve
Hz. İsa'nın tekrar dünya hayatına döneceği inançları gibi,
Kur'an üzerinden tartışılmakta olan bu anlayışın gerçekten Kur'an'da
olup olmadığını halkımızla paylaşmaktır.
Hiç şüphesiz gayretle hakikatleri araştırmak bizden inayet ise
Cenab-ı Allah'tandır.*

Prof. Dr. M. Zeki DUMAN

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

NESH

(Kur'an'ı Anlama Problemi)

KUR'AN-I KERİM'DE NESH VE NESHE DELİL GÖSTERİLEN ÂYETLER -----	17
GİRİŞ -----	17
1. YÖNTEM TEFSİR VE TE'VİL'DİR-----	20
1.1. Tefsir ve Te'vil Kavramları-----	20
1.1.1. Tefsir Kavramı -----	20
1.1.2. Te'vil Kavramı-----	22
1.2. Tefsir'de Aranması Gereken Asgari İki Şart -----	24
1.3. Te'vil'de Aranması Gereken Şartlar -----	24
2. TEFSİR VE TE'VİL ARASINDAKİ FARKLAR -----	25
3. TEFSİR'DE TEMEL İLKELER -----	27
4. ÂYET KAVRAMI -----	46
4.1. Kur'an'da Âyet Kelimesinin Kullanılışı-----	47
5. NESH KAVRAMI-----	49
5.1. Müteahhirunun Nesh Anlayışı, Kur'an'da Neshe Delil Gösterdiği Âyetler ve Verilen Mana-----	52
5.2. Neshin Çeşitleri -----	54
5.3. Neshin İlkeleri-----	56
5.4. Mensuh Âyetlerin Sayısı -----	57
6. NESHE DELİL GÖSTERİLEN VE MENSUH ADDEDİLEN ÂYETLERİN MANA YÖNÜNDEN YENİDEN GÖZDEN GEÇİRİLMELERİ VE DEĞERLENDİRİLMELERİ	58
6.1. Neshe Delil Gösterilen Âyetler -----	58
6.2. Suyutî ve Dihlevî'nin Mensuh Saydıkları Beş Âyet ve Nâsihleri -----	68
SONUÇ -----	78

II. BÖLÜM

RECM

1. İSLAM'DA RECM MESELESİ VE NUR SURESİNİN İLK DÖRT ÂYETİ -----	83
1.1. Nur Suresi Hakkında-----	83
1.2. Âyetin Nüzul Sebebi -----	83
1.3. Nur Suresi'nin İlk Dört Âyetinin Meal ve Tefsiri-----	86
1.4. Nur Suresi 1. Âyet -----	86
1.5. Nur Suresi 2. Âyet -----	86

1.6. Anahtar Kelimelerin Lafız ve Mana Yönünden Tahlili -----	87
1.7. Bu Suredeki Âyetlerin Tamamı Açık, Hükümleri Tartışmasız Farzdır -	88
2. CELDE ÖLDÜRESİYE DÖVMEK MİDİR? -----	92
3. CELDENİN ŞARTLARI -----	92
3.1. İnsana Acımamak Olur mu? -----	93
4. CELDE'NİN ANLAM VE AMACI -----	95
5. ALLAH KATINDA ZİNA OLAYI VE ZANİNİN DURUMU -----	97
6. ZİNA SUÇUNUN KUR'AN-I KERİM'DEKİ ASIL CEZASI -----	99
7. ZİNA EDENLERLE EVLENMENİN HÜKMÜ -----	103
8. MÜFESSİRLERİN NUR SURESİNİN ÜÇÜNCÜ ÂYETİ HAKKINDAKİ YORUMLARI -----	107
9. YAPILAN YORUMLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME -----	125
9.1. Zina İslamda Küfre Denk Üç Büyük Günahın Biridir -----	141
9.2. İslam'da Cezaların Amacı -----	145
9.3. Bu Âyetteki Hükümün Caydırıcılık Gücü -----	151
9.4. Tevbe Tüm Günahları Yok Eder mi? -----	152
9.5. Her Günah İçin Tevbesiz Af Beklenebilir mi? -----	154
10. İSLAM'DA RECM TARTIŞMASI -----	157
10.1. Metni Mensuh, Hükümü Bakî Olduğu Söylenen Âyet(!)-----	160
10.2. Vahiy Devam Ederken Resulullah Recmi Neye Göre Uygulatmış Olabilir? -----	166
10.3. Resulullah Maiz İbni Malik'e Recmi İsteyerek Uygulattırması Denilebilir mi? -----	170
11. NİSA 15 ve 16. ÂYETLERE ÖZGÜN YAKLAŞIM -----	173
12. ZİNA SUÇU ANCAK MAHKEMEDE VE DÖRT ŞAHİDİN ŞEHADETİYLE TESBİT EDİLİR! -----	177

III. BÖLÜM

KÖLE VE CARİYE

(Yanlış Kul ve İnsan Anlayışı)

İSLAM'IN KÖLE VE CARİYE SORUNUNA YAKLAŞIMI -----	183
GİRİŞ -----	183
1. KÖLE VE CARİYE KAVRAMLARININ TANIMI VE TARİHÇESİ -----	186
1.1. Köle ve Cariye Kavramları -----	186
1.2. Köleliğin Tarihçesine Kısa bir Bakış -----	194
1.3. Cahiliye Devrinde Arap Toplumunda Kölelik -----	195
2. KUR'AN VE SÜNNETİN KÖLE VE CARİYE SORUNUNA YAKLAŞIMI -----	199
3. KÖLELEŞTİRMEYİ YOK ETME SÜRECİNDE UYGULANAN YÖNTEMLER -----	203
3.1. İnsanlık Olgusuna Vurgu -----	203

3.2. İslam Açısından Gerçek İnsanı ve Değerini Tanıtma -----	207
3.3. Kardeşlik İlkesinde Bütünleşme, Sınıfsal Ayırımı Son! -----	214
4. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER BAĞLAMINDA KÖLE VE CARİYELER -----	215
4.1. Hayat Hakkı/Nefsi Muhafaza -----	216
4.2. Hürriyetini Satın Alma Hakkı/Mükâtebe -----	218
4.3. Mülk Edinme Hakkı -----	220
4.4. Din Edinme ve İnandığı Biçimde Yaşama Hakkı -----	221
4.5. Evlenme/Nikâh Yoluyla Neslini Devam Ettirme Hakkı -----	227
4.5.1. Salih Olan Köle ve Cariyelerin Birbirleriyle Evlenmelerine İzin Verilmesi -----	228
4.5.2. Hür Mü'minlere İffetli Cariyelerle Evlenmelerinin Tavsiye Edilmesi-----	230
4.5.3. Hür Kadınlara, İsterlerse Mevali ile Evlenebilecekleri Tavsiyesi-----	231
5. SOSYAL İLİŞKİLER BAĞLAMINDA GETİRİLEN ANLAYIŞ-----	233
6. SAVAŞ ESİRLERİNİ KÖLELEŞTİRME GELENEĞİNE SON VERİLMESİ -----	235
7. ALLAH'A KULLUK BAĞLAMINDA MEVCUT KÖLELERİN TASFİYESİ SÜRECİ	241
7.1. Gerçekten Seyyid/Efendi Olmanın Şartları -----	242
7.1.1. 'Birr'e/Gerçek İyiliğe Ermek -----	244
7.1.2. Sarp Yokuşu Aşmış Olma Erdemi -----	245
7.2. Devlet Bütçesinde Köleleri Hürriyetine Kavuşturma Fonu -----	247
7.3. Büyük Günahların Affedilmesi için Baraj Şartı -----	248
7.3.1. Kaza ile Adam Öldürenin Tövbesinin İlk Şartı -----	248
7.3.2. Yemininden Dönmenin Tövbe Şartı -----	249
7.3.3. Çirkin bir Söz Söylemenin Tövbe Şartı -----	249
7.3.4. Tutma İmkânı Olmayan Orucun Kefareti -----	250
8. SONUÇ-----	251
8.1. İnanç ve İbadet Hürriyeti Açısından-----	254
8.2. Muamelat Açısından -----	255
8.3. Ukubat Açısından -----	256
8.4. Kurumun İlgası Açısından -----	256
9. CARİYELERİN ÖRTÜNMESİ MESELESİ-----	258

IV. BÖLÜM

EHL-İ BEYT

(Seçilmiş Soy Yaratma Çabası)

ÖN SÖZ-----	265
GİRİŞ -----	269
1. KAVRAMSAL ANALİZ -----	270
2. TARİHİ ARKAPLÂN -----	274
3. KUR'AN'DA EHL-İ BEYT KAVRAMI -----	280
3.1. Pasajın Nüzûl Sebebi-----	288

3.2. 42/Şûrâ 23. âyet ve Ehl-i Beyt (?) -----	290
4. AHZAB, 33/33. ÂYETİ, NÜZÛL SEBEBİ, EHL-İ BEYT TABİRİNİN SİYAK VE Sİ- BAK BÜTÜNLÜKLERİ İÇERİSİNDE ANLAMI VE TARTIŞMALAR -----	292
4.1. Âyetin Nüzûl Sebebi -----	292
4.2. Âyetin Siyak ve Sibak Çerçevesinde Anlam Dokusu/Yorumu -----	294
4.3. Âyetin Siyak ve Sibakı İçerisindeki Anlam Alanı -----	296
4.4. Âyetlerde Amaçlanan Hedef -----	298
5. TEFSİRLERDE “EHL-İ BEYT” KAVRAMI İLE İLGİLİ FARKLI GÖRÜŞLER -----	299
5.1. Ehl-i Beyt'ten Maksat Peygamber'in Hanımlarıdır Görüşü -----	299
5.2. Ehl-i Beyt'ten Maksat Peygamber'in Ev Halkıdır (Hanımları, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'dir) Görüşü -----	305
5.3. Ehl-i Beyt'ten Maksat Hz. Ali Fatıma, Hasan ve Hüseyin'dir Görüşü --	310
6. DEĞERLENDİRME ve SONUÇ -----	313

V. BÖLÜM

HZ. İSA'NIN DÖNÜŞÜ

(Kurtarıcı Beklentisi)

1. HZ. İSÂ -----	323
1.1. Hz. İsa'yı Yahudîler Öldür(t)medi! -----	336
1.2. Hz. İsa Eceliyle Öldü ve Rabb'inin Katına Yükseltildi -----	336
1.3. Allah'ın 'Yanı' ya da 'Kati' mi Var? -----	337
2. “HZ. İSA'NIN NÜZÛLÜ” TARTIŞMASI -----	340
2.1. “Ölümsüz/Ebedî ya da Eceli Tehir Edilmiş İnsan Var mıdır?” -----	341
2.1.1. ‘Teveffa’ Formunun Arapça’da Kullanıldığı Manâ -----	343
2.1.2. ‘Teveffa’ Formunun Kur’an’da Kullanıldığı Manâ -----	344
2.1.3. Ölümsüz İnsan Var mıdır? -----	345
2.2. “Ölmüş Bir İnsanın Dünyaya Tekrar Dönmesi Mümkün ve Muhtemel midir?” -----	346
2.3. “Hz. İsa, Zannedildiği Gibi Kıyâmetin Alâmeti midir?” -----	348
SONUÇ -----	351

KAYNAKÇA -----	355
----------------	-----